

4. Зоневашвили Д. С. О некоторых различиях языка диалога в художественной прозе и драматургии / Д. С. Зоневашвили // сборник научных трудов Московского педагогического института иностранных языков. – 1977. – Вып. 116. – С. 54–74.
5. Кубилюс В. С. Современная литовская поэзия / В. С. Кубилюс ; [пер. с литов. Б. Залесской]. – М. : Знание. 1969. – 32 с.
6. Полякова Л. В. Пути развития теории жанра в работах последних лет / В. Л. Полякова // Русская литература. – 1985. – №1. – С. 212–225.
7. Хализев В. Е. Драма как род литературы (поэтика, генезис, функционирование) / В. Е. Хализев. – М. : Изд-во МГУ. 1986. – 280 с.
8. Dürrenmatt F. Die Panne / F. Dürrenmatt // Erzählungen. – Berlin : Volk u. Welt, 1986. – S. 278–313.
9. Dürrenmatt F. Die Panne / F. Dürrenmatt // Gesammelte Hörspiele. – Zürich Die Arche, 1964. – S. 245–28.

Горюнова Марина. Родовая специфика художественного диалога в драме и эпосе (на материале произведений Ф. Дюрренматта). В статье сделана попытка показать категорию диалога как такую, которая способна наиболее достоверно и аргументировано определить отличие драмы и эпоса. Родовая специфика функций диалога анализируется на примере прозаического и драматургического воплощения одного сюжета одним автором – пьесы и повести «Авария» швейцарского немецкоязычного драматурга и прозаика Ф. Дюрренматта. При сравнении отрывков обнаруживается разнофункциональность диалогов, которая определяет принадлежность художественного произведения к определенному роду литературы. Диалог, включаемый автором в драматургический или эпический текст, зависит от его эстетического замысла и направлен на создание определенного художественного образа, который представляет собой результат выбора художественно-выразительных средств на лингвистическом и экстралингвистическом уровнях. Исследованы особенности действенной функции диалога в драме и характеризующе-описательной в эпосе.

Ключевые слова: драма, эпос, автор, диалог, действенная функция диалога, характеризующе-описательная функция диалога.

Goriunova Maryna. Genus Specificity of Literary Dialogue in the Epic and Drama (Based on Creations by F. Dürrenmatt). An attempt to highlight the category of dialogue, which is able the most accurately and reasonably to identify the difference between drama and epic has been made in this article. Genus specific dialogue functions have been analyzed on example of prosaic and dramatic realization of the same plot implementation performed by Swiss author and dramatist F. Dürrenmatt both in his play and his novel «A Dangerous Game». When comparing plays and novels excerpts, the variety of dialogues functionality reveals the discourse belonging to the appropriate kind of literature. The dialogue, being presented by an author in dramatic or epic text depends on its aesthetic idea and it aims to a certain artistic image creation; its components are selection of expressive means at linguistic and extra-linguistic levels. The features of efficient drama dialogue functions and epic narrative descriptive functions have been investigated.

Key words: drama, epic, author, dialogue, efficient dialogue function, the descriptive dialogue function.

Стаття надійшла до редколегії
15.04.2015 р.

УДК 811.111'42

Ірина Єршова

Мультимедійний жанр «Презентація Powerpoint» на уроках англійської мови

Статтю присвячено проблемі вивчення презентації PowerPoint як реактивного мультимедійного жанру у сфері навчально-педагогічного дискурсу. Розглянуто особливості педагогічної презентації уроків англійської мови у молодшій школі за комунікативними параметрами: комунікативна мета, комунікативний смисл, концепція автора, концепція адресата, подійний зміст, чинник комунікативного минулого, чинник комунікативного майбутнього. Презентація PowerPoint дає змогу презентувати лексичний і граматичний матеріал уроку, розвивати артикуляційні навички школярів, формувати навички читання, аудіювання, мовлення, письма; відбувається в інтеракції адресанта (вчителя) та адресата (учнів); складається з трьох композиційно-тематичних блоків:

вступу, основної (інформаційної) та висновкової частин. Виявлено субжанри (привітання, мовна та фонетична зарядка, похвала, подяка, прощання) та гіпержанри (лист).

Ключові слова: презентація PowerPoint, мультимедійний жанр, мовленнєвий жанр, субжанр, гіпержанр, інтерактивність, комунікативна взаємодія, педагогічна взаємодія.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сьогодні мультимедійні технології – один із перспективних напрямів в інформатизації навчального процесу. Вони відкривають принципово нові методичні підходи до організації педагогічного процесу в системі загальної освіти.

Мультимедіа (латин. multum – багато + medium – середовище, носій) – це система комплексної взаємодії візуальних і аудіоефектів під управлінням інтерактивного програмного забезпечення з використанням сучасних технічних і програмних засобів, які об'єднують текст, звук, графіку, фото, відео тощо в одному цифровому відтворенні [9]. На думку О. Б. Бігич і О. М. Корчажкіної, переваги використання мультимедіа на уроці англійської мови у початковій школі реалізуються, коли його сприймання спричинює розумову активність молодших школярів у сполученні з іншими видами їхньої пізнавальної діяльності – від моторних функцій до індуктивного, логічного й творчого мислення. Поряд з інтерактивністю, провідними характеристиками мультимедіа є наочність, різноманітність і повторюваність, а принципом їх застосування на уроці іноземної мови – доцільність [5; 7]. Разом із появою мультимедійних технологій у навчально-педагогічному дискурсі виникають нові мультимедійні жанри, зокрема «презентація PowerPoint», яка не була предметом розгляду в спеціальній лінгвістичній літературі, а тому вимагає детального вивчення, що і становить актуальність нашого дослідження.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Проблематиці мовленнєвих жанрів присвячені праці Є. В. Акулової, Н. Д. Арутюнової, М. Балицької, А. Г. Баранова, Ф. С. Бацевича, І. М. Борисової, В. Бхатія, А. Вежицької, Ст. Гайди, В. Є. Гольдина, О. І. Горошко, В. В. Дементьєва, О. В. Дерпак, С. Дьонінгхауса, І. Довганюк, Х. Дяків, Т. В. Дубровської, Р. Д. Карамішевої, М. Н. Кожіної, Т. В. Матвєєвої, А. Паславської, А. Г. Пастухова, Н. Б. Рогачової, В. А. Салімовського, К. Ф. Сєдова, О. О. Сєліванової, Дж. Свейлза, А. М. Чеберяк, М. Ю. Федосюка, О. С. Шлапакова, Т. В. Шмельової, Т. В. Яхонтової та ін.

Мета і завдання статті. Мета статті – розглянути комунікативні параметри презентації PowerPoint на уроках англійської мови у молодшій школі на таких інтернет-сайтах: <http://www.eslovocabfox.com>, <http://www.esl-galaxy.com>, <http://www.kizSchool.com>, <http://www.abcteach.com>, <http://www.teacherjournal.com.ua>. Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань: проаналізувати презентацію PowerPoint як мультимедійного жанру за комунікативними параметрами, виявити субжанри та гіпержанри.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Лінгвістичну генезу заснував Михайло Бахтін (1895–1975), який у 50-х роках ХХ ст. створив концепцію мовленнєвих жанрів, яка охоплює «типові моделі побудови цілого», усі можливі форми вияву типових форм висловлювань [2, с. 257].

Ф. С. Бацевич мовленнєвий жанр трактує як прийняті в конкретних ситуаціях і призначені для певного змісту типові способи побудови мовлення; розгорнуту мовленнєву побудову, яка складається з кількох (іноді значної кількості) мовленнєвих актів, ілюктивна сила котрих підпорядкована певній стратегії й тактиці адресанта; еталон соціально значимої взаємодії, типізовані форми мовленнєвої комунікації [3, с. 228].

У лінгвістичній генезі, окрім мовленнєвого жанру, дослідники виділяють поняття «субжанр» і «гіпержанр». Розглянемо ці поняття у концепції К. Ф. Сєдова. **Субжанр** – мінімальні одиниці типології мовленнєвих жанрів, які відповідають одному мовленнєвому акту і виступають як тактики розгортання дискурсів [10, с. 14]. **Гіпержанр (гіпержанрова форма)** – це мовленнєві форми, які супроводжують соціально-комунікативні ситуації, що об'єднують у своєму складі декілька жанрів. Так, наприклад, можна говорити про гіпержанр «застілля», в який входять такі мовленнєві жанри, як тост, сімейна бесіда тощо [10, с. 14].

Т. В. Шмельова пропонує взяти як основу аналізу так звану «анкету жанру», яка містить сім критеріїв: комунікативна мета, концепція автора, концепція адресата, подійний (диктумний) зміст, чинник комунікативного минулого, чинник комунікативного майбутнього, параметр мовного втілення.

Комунікативна мета (намір, інтенція) – основний параметр, який визначає природу мовленнєвих жанрів і становить фундамент типології мовленнєвих жанрів. За цією ознакою виділяють інформативні, оцінні, етикетні (емотивні, ритуальні) та імперативні мовленнєві жанри. **Концепція**

автора передбачає врахування того, яким він стосовно адресата: своїм / чужим; старшим / рівним / підлеглим; авторитетним / неавторитетним; таким, який має / не має повноважень; більш / менш поінформованим; зацікавленим / незацікавленим тощо. **Концепція адресата** враховує аналогічні параметри. Для **подійного змісту** характерні такі ознаки: причетність / непричетність до особистісної сфери автора або адресата; часова перспектива події; оцінка події, важлива кількість подій (епізодів, вчинків). **Чинник комунікативного минулого**. Щодо минулого протиставляються ініціативні мовленнєві жанри (без минулого) і реактивні, тобто ті, які являють собою реакцію на інші жанри (з обов'язковим минулим). **Чинник комунікативного майбутнього** визначає стандарти спілкування, послідовність одних жанрів з іншими. **Параметр мовного втілення** – це мовне оформлення мовленнєвих жанрів [13, с. 61–63].

Ф. С. Бадевич пропонує доповнити «анкету жанру» Т. В. Шмельової комунікативними смислом. **Комунікативний смисл** – це значення (зміст) мовних одиниць та складових частин парамови дискурсу, яке виформовується в комунікативному акті як результат взаємодії інтенцій мовців у конкретній конситуації спілкування [4, с. 355]. **Комунікативний смисл мовленнєвого жанру** – узагальнене значення мовленнєвого жанру, яке виформовується в процесах спілкування в конкретній ситуації [3, с. 230].

Розглянемо «презентацію PowerPoint» за комунікативними параметрами, на прикладі уроку англійської мови у початковій школі.

Комунікативна мета адресанта (учителя) англійської мови полягає у розвитку артикуляційних навичок школярів, вивченні і закріпленні лексичних одиниць, презентації граматичного матеріалу, формуванні навичок читання, аудіювання, мовлення, письма, розвитку комунікативних вмінь, уваги, пам'яті, мовної здогадки, мислення, кмітливості, уяви, спостережливості молодших школярів, вмінь сконцентруватися та слухати інших, формуванні мотивації молодших школярів до вивчення іноземної мови, у вдосконаленні педагогічної майстерності вчителя тощо.

Комунікативний смисл презентації PowerPoint уроку англійської мови у початковій школі сформулюємо так: «Я, учитель англійської мови, сутність уроку бачу саме таким чином».

Модель адресанта і адресата. Презентація PowerPoint відбувається в інтеракції (взаємодії) адресанта (вчителя) та адресата (учнів). **Інтерактивність** – це категорія дискурсу, комунікації загалом, яка полягає у взаємодії адресанта і адресата в конкретній ситуації за допомогою вербальних і невербальних засобів мовного коду [4, с. 344]. На думку О. О. Селіванової, у безпосередньому спілкуванні «тут і зараз» комунікативна взаємодія здійснюється з наміром викликати реакцію адресатів і коригується нею, хоч посередником такого спілкування є вербальне повідомлення (текст), що є об'єктом суб'єктно-суб'єктної взаємодії. У дискурсології таку інтеракцію називають локальною, на відміну від дистальної інтеракції, яка характеризується дистанцією в часі та просторі [11, с. 199]. Як зазначає І. В. Андрощук, сутнісні характеристики поняття «взаємодія» лежать в основі педагогічної взаємодії та дають змогу виокремити його особливості – наявність взаємовпливу, взаємодіяльності між суб'єктами педагогічного процесу [1, с. 16].

Адресант (учитель) – офіційна особа, уповноважена певним навчальним закладом, тобто він має право творити певний дискурс; він – фахівець у галузі англійської мови, володіє системою англійської мови, її лексичними та граматичними нормами, ролями мовця та слухача, знає такі речі, які невідомі школярам; він – організатор, координатор пізнавальної діяльності учнів; він заохочує учнів до інтелектуальних дій; він знає психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку та методику викладання іноземної мови (англійської) у молодшій школі; він є зацікавленою та творчою людиною, незважаючи на різницю у віці, соціальний статус тощо; він має повноваження передавати учням знання, вміння, навички, розвивати учнів, впливати на адресата, його почуття, інтелектуальне удосконалення, оцінювати дії, погляди, думки, поведінку, знання та успіхи учнів.

Подійний зміст. Презентація PowerPoint складається з трьох композиційно-тематичних блоків: вступу, основної (інформаційної) та висновкової частин.

Вступна частина – це динамічний та ефектний вступ, який має емоційно спрямований характер. Завдання цієї частини презентації – привернути увагу школярів до ключових проблем уроку, пов'язати матеріал уроку з попередніми темами. Презентація PowerPoint містить тему та мету уроку, привітання, спонукання, прохання, мовленнєву та фонетичну зарядку.

1. Our today's topic is «Fruit and vegetables». Today we'll check how you learn the vocabulary; we'll make up sentences, listen and play, recite the poems.

2. Today we are going to practice sound /a/, remember to the vocabulary, listen to the story, sing the song, speak about activities at the beach, write sentences with Let's.

3. Hello, pupils! I'm glad to see you. How are you today? Take your «faces» and if you feel neither great nor bad, draw a face without smile; and if you are sad and unhappy, draw a sad face.

Now show me your faces, please. Well I see that everybody is happy so we can start our lesson (or: Some of you are not happy, but I am sure you mood will change to the end of the lesson).

Привітання – це методично-зумовлений етап уроку. Мовленнєвий жанр привітання виконує фатичну (контактновстановлювану) функцію між адресантом та адресатом.

Адресант «привітання» – вчитель:

Good morning! Good morning, children.

Адресат «привітання» – учні. Привітання школярів часто супроводжується англійськими віршами або піснями.

Good morning, good morning,

Good morning to you.

Good morning, good morning

I am glad to see you.

У привітанні закладена інформація про підтвердження факту знайомства, співпраці та доброзичливого ставлення до адресата.

Вітатися у презентації PowerPoint можуть головні герої: *Hello. I am Mr. Bus. Hi, Guys! It's me Freddy!*

Вітання може супроводжуватися побажанням (*Hello! I'm Smiley. I want to play with you!*), етикетним виразом «How are you?» (*Hello. How are you?*).

Мовленнєва зарядка – це вміло організований початок уроку, який здатен ввести учнів в іншомовну атмосферу та стимулювати їх на подальшу роботу. Вона виступає як засіб активізації та розвитку уваги, закріплення граматичних навичок, розвитку пам'яті, розширення словникового запасу школярів, залучення учнів цілого класу тощо. Мовленнєва зарядка відбувається у діалогічній формі між вчителем і учнями.

Діалог (грец. dialogos – розмова, бесіда) (діалогічна форма спілкування) – форма мовлення (і спілкування), якій притаманна зміна мовленнєвих актів (повідомлень), здебільшого двох мовців, які перебувають у безпосередньому зв'язку. Діалог вибудовується за певними принципами: 1) діалог має процесуальну структуру, тобто у його межах наявний рух інформації між двома учасниками. Рух у діалозі створюються кроками (репліками). Зміна реплік відбувається за певними законами. Результатом процесу є зв'язність; 2) кожен діалог відбувається у певному діалоговому середовищі, яке охоплює мовця, слухача, їхні стосунки, тональність і атмосферу між учасниками інтеракції; 3) діалогу притаманний комунікативний смисл як комплекс інтенцій учасників спілкування [4, с. 78–79, 340]. Діалогічне педагогічне спілкування є типом професійного спілкування, що відповідає критеріям діалогу, забезпечує суб'єкт-об'єктивний принцип взаємодії педагога та учнів [6, с. 30].

– *What is your favourite day?*

– *My favourite day is Sunday.*

– *What days don't you like?*

– *I don't like Monday.*

– *What day is today?*

– *It is Friday today.*

Комунікативна мета фонетичної зарядки полягає в тому, щоб навчити учнів правильно вимовляти звуки в іноземній мові. Для досягнення своєї мети учитель застосовує:

• Слова, наприклад, звуки [ɪ], [ɔ], [dʒ]:

[ɪ]: *iguana, is, this, sister*; [ɔ]: *sauce, August, autumn, jigsaw, straw, paw, horse, sport, morning*; [dʒ]: *Jall, jump, jaguar.*

• Скоромовки:

Звук [θ]: *The teacher thought and thought and thought and no one knew the thought he thought.*

• Рифмівки та вірші:

Звук [w]:

Why do you cry Snow-White?

Why do you cry?

Why Snow-White? Why Snow-White?

Why Snow-White?

Why?

• Пісні та чанти:

A is for apple, [æ] [æ] apple.

B is for ball, [b] [b] ball.

C is for cat, [k] [k] cat.

D is for dog, [d] [d] dog.

Вступна частина може містити лист. Як зазначає А. М. Чеберяк, лист – наскрізний, вертикальний вторинний (складний) мовленнєвий жанр, що інтегрує первинні (прості) мовленнєві жанри. Як вторинний мовленнєвий жанр, лист характеризується різним композиційним оформленням (від суворо стандартизованого до досить вільного), полілокутивністю, поліфункціональністю. Специфіка мовленнєвого жанру «лист» виявляється також у всеосяжності тематичного та функціонально-стильового плану, що робить його специфічним трансжанром [12, с. 23].

Лист у презентації PowerPoint має таку структуру: привітання, яке містить звертання; представлення головного героя; розповідь; прохання; завершення.

1. *Dear friends, hello!*

I live in the country, where boys and girls just like you live, but they speak English.

I am writing to you from Paris.

I'm visiting my friends here. Unfortunately one bad magician stole my umbrella. I can't come back home without it. Please, help me to return my umbrella. You have to do some tasks to give it back.

He will send the letters with different tasks.

Yours, Miss Poppins!

2. *Hello, children!*

I am a Red Riding Hood. I want to visit my grandma. She is ill. My grandma lives in the forest, but there is a bad grey wolf. I am afraid of him. If I don't do his tasks, he will eat me.

Help me, please.

Основна (інформаційна) частина уроку англійської мови в початковій школі містить лексичний і граматичний матеріал, різні вправи тощо.

Лексичний матеріал супроводжується малюнками, анімацією, звуком. Найчастіше лексика англійської мови у презентації PowerPoint виражена іменниками: *panda, monkey, elephant, doctor, taxi driver, blouse, sweater, umbrella, book, pen, flower*, прикметниками: *red, big, small, long, short, old, new, funny, strong*, прислівниками: *rainy, windy, snowy, cloudy, sunny*, числівниками: *one, fifteen, twenty* тощо.

Граматичний матеріал: *Let's. Let's play football. Let's run! Let's make a sandcastle. That's a good idea.*

We use let's as a way of suggesting to somebody that you do something together. Let's always comes before another verb. *Let's = let us*

Let's	walk sing climb	Let's	go in a boat find shells swim in the sea
-------	-----------------------	-------	--

Висновкова частина уроку англійської мови містить:

Підсумки уроку:

1. *Dear children, you had a very good time at the lesson. You have carried out a lot of tasks. You knew names of fruit and vegetables.*

2. *Today we practiced sound /a/, remembered vocabulary, listened to the story, sang the song, spoke about activities at the beach, wrote sentences.*

3. *My little friends!*

You work hard. You made all exercises and the magician returned me the umbrella. At last, I can back home. Thank you very much. Oh, just a minute!

Open my umbrella.

4. *What did you learn today? In what situations can you use your knowledge?*

Did you like the lesson? What was the most interesting for you?

5. *Now I know about the seasons, about the weather. Now I can talk about seasons, listen to the weather forecast, talk about the weather.*

Похвалу: *Well done! Excellent!*

Привітання: *Congratulations! Happy St. Valentine's Day! Happy Easter! Merry Christmas & Happy New Year!*

Подяку: *Thank you! Thank you, friends! Thank you for your work! Thank you for a good work! Thanks a lot!*

Домашнє завдання: *Pupil's book Ex. 1, p. 9. Workbook page 105.*

Прощання: *Goodbye! Goodbye, boys and girls. Bye!*

Закінчення уроку: *That's all for today. The lesson is over. The End. To be continued.*

Чинник комунікативного минулого та майбутнього. «Презентація PowerPoint» – це реактивний жанр. Він тісно пов'язаний з попередніми та наступними темами уроків англійської мови та спрямований на оцінку минулих дій, думок тощо.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, «презентація PowerPoint» уроку англійської мови – це реактивний мультимедійний жанр, який дає змогу презентувати лексичний і граматичний матеріал уроку, розвивати артикуляційні навички школярів, формувати навички читання, аудіювання, мовлення, письма тощо, містить субжанри (привітання, мовну та фонетичну зарядку, похвалу, подяку, прощання) і гіпержанри (лист). Перспективу подальшого нашого дослідження вбачаємо у вивченні субжанрів і гіпержанрів «презентації PowerPoint» на уроках рідної мови.

Джерела та література

1. Андросчук І. В. Взаємодія як педагогічна категорія / І. В. Андросчук // Педагогічний дискурс. – 2013. – Вип. 14. – С. 15–19.
2. Бахтин М. М. Проблема речевих жанрів / М. М. Бахтин // Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. – М. : Искусство, 1979. – С. 237–280.
3. Бацевич Ф. С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи : монографія / Ф. С. Бацевич. – Львів : ПАІС, 2005. – 264 с.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2009. – 376 с.
5. Бігич О. Б. Мультимедіа на уроці англійської мови як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів [Електронний ресурс] / О. Б. Бігич. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>
6. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н. П. Волкова – К. : Академія, 2006. – 256 с.
7. Корчажкіна О. М. Проект программы модульного курса профессиональной подготовки учителей английского языка «Применение мультимедийных технологий в учебном процессе» [Электронный ресурс] / О. М. Корчажкіна. – Режим доступу : <http://www.festival.1september.ru>
8. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник / Г. М. Мешко. – К. : Академія, 2010. – 200 с.
9. Мультимедійні технології в освіті [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ru.osvita.ua>
10. Седов К. Ф. Человек в жанровом пространстве повседневной коммуникации / К. Ф. Седов // Антология речевых жанров: повседневная коммуникация / под ред. К. Ф. Седова. – М. : Лабиринт, 2007. – С. 7–38.
11. Селіванова О. О. Комунікативна взаємодія: аксіоматика / О. О. Селіванова // Нова філологія : зб. наук. пр. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 198–203.
12. Чеберяк А. М. Мовленнєвий жанр «відкритий лист»: комунікативно-прагматичні аспекти організації (на матеріалі української, польської, англійської мов) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15 / А. М. Чеберяк – Львів, 2010. – 255 с.
13. Шмелёва Т. В. Речевой жанр: опыт общепилологического осмысления / Т. В. Шмелёва // Collegium. – 1995. – № 1–2. – С. 57–65.

Ершова Ирина. Мультимедийный жанр «Презентация PowerPoint» на уроках английского языка.

Статья посвящена проблеме изучения презентации PowerPoint как реактивного мультимедийного жанра в сфере учебно-педагогического дискурса. Рассмотрены особенности педагогической презентации уроков английского языка в младшей школе по коммуникативным параметрам: коммуникативная цель, коммуникативный смысл, образ автора, образ адресата, событийное содержание, фактор прошлого, фактор будущего. Презентация PowerPoint позволяет представить лексический и грамматический материал урока, развивать артикуляционные навыки школьников, формировать навыки чтения, аудирования, речи, письма; происходит в интеракции адресанта (учителя) и адресата (учеников); состоит из трех композиционно-тематических блоков: введения, основной (информационной) части и выводов. Выявлены субжанры (приветствие, языковая и

фонетическая зарядка, похвала, благодарность, прощание) и гипержанры (письмо). Результаты исследования подкреплены примерами презентации PowerPoint, размещенных на интернет-сайтах: www.eslovocabfox.com, www.esl-galaxy.com, www.kizSchool.com, www.abcteach.com, www.teacherjournal.com.ua.

Ключевые слова: презентация PowerPoint, мультимедийный жанр, речевой жанр, субжанр, гипержанр, интерактивность, коммуникативное взаимодействие, педагогическое взаимодействие.

Yershova Iryna. «The PowerPoint Presentation» as a Multimedia Genre at the English Lessons. The present paper is devoted to the problem of the PowerPoint Presentation as a reactive multimedia genre in the pedagogical discourse. The peculiarities of the PowerPoint Presentation are considered for communicative parameters: a communicative purpose, a communicative sense, a model of the addresser, a model of the addressee, a content of the action, a temporal factor of the communicative past, a temporal factor of the communicative future at the English lessons in the primary school. The PowerPoint presentation presents vocabulary and grammar of the lessons, it develops articulation, reading, listening, speaking and writing skills. The PowerPoint presentation is the interaction the addresser (the teacher) and the addressee (pupils), it consists of three compositional parts: introduction, the main (informative) part and the final part. The paper considers subgenres (greeting, warm-up, phonetic drills, praise, thank, farewell) and hipergenres (letter). The author gives the examples of the PowerPoint Presentations on the websites: www.eslovocabfox.com, www.esl-galaxy.com, www.kizSchool.com, www.abcteach.com, www.teacherjournal.com.ua.

Key words: PowerPoint Presentation, multimedia genre, speech genre, subgenre, hipergenre, interaction, communicative interaction, pedagogical interaction.

Стаття надійшла до редколегії
14.04.2015 р.

УДК [811.111'42:791.43]:159.942

Тетяна Крисанова

Нелінгвальні засоби передачі негативних емоцій в англomовному кінодискурсі

Стаття присвячена розгляду способів передачі негативних емоцій нелінгвальними засобами, які реалізуються в кінодискурсі кінематографічно. Серед кінематографічних засобів виділені зміни плану, засоби монтажу, ракурс, техніку світлотіні, музику й шуми. Використання крупного плану в момент переживання суб'єктом негативної емоції привертає увагу до всієї мізансцени кінофільму. Монтаж – дієвий засіб створення образів, розкриття додаткових смислів у кінофільмі. Внутрішньокадровий монтаж підкреслює стан героя, готовність до активних дій. Зйомка через плече демонструє бажання героя, який переживає негативну емоцію, домінувати в ситуації спілкування. Прийом монтажу «повернення дії в минуле» застосовується для актуалізації причин виникнення негативної емоції. За допомогою ракурсної зйомки посилюється сприйняття емоційного глибинного смислу, закладеного в кадрі, передається природність емоції героя. Використання техніки світлотіні допомагає передавати деструктивний характер негативної емоції. Характерним світловим оформленням мізансцен є тьмяне світло. Музика в ситуаціях передачі негативної емоції може супроводжувати слова героя; маркувати передачу комунікативного ходу співрозмовнику; заповнювати паузу між репліками, створюючи динамічність подій. Передача негативного емоційного стану героїв кінофільму досягається комбінацією лінгвальних та нелінгвальних засобів і може відбуватись на вербальному, вербально-візуальному, вербально-аудіовізуальному або тільки аудіовізуальному рівнях.

Ключові слова: кінодискурс, кінематографічні засоби, монтаж, негативні емоції, нелінгвальні засоби, смисл.

Постановка наукової проблеми та її значення. Кінодискурс – складний цілісний мисленнєво-комунікативний феномен, який характеризується сполученням лінгвістичних і нелінгвістичних кодів у своїй структурі [4]. Полікодовий характер кінодискурсу зумовлює розгляд не тільки його лінгвального складника – вербальних та невербальних засобів, а й нелінгвальної, яка включає кінематографічні засоби – ракурс, кадр, монтаж, освітлення, музику, шуми тощо. За допомогою кінематографічних засобів світ представ перед нами не хаотичним нагромадженням окремих предметів,